

HELICOBACTER PYLORI ŞTAMLARININ ANTİBAKTERİAL DƏRMANLARA QARŞI HƏSSASLIĞININ TƏYİNİ

Müasir, elmi cəhətdən əsaslandırılmış və standartlaşdırılmış eradikasiya terapiyası (ET) rejimləri, təəssüf ki, bütün hallarda bakteriyaların tamamilə məhv edilməsinə səbəb olmur. H.pylori müalicəsinin effektivliyi dünyanın müxtəlif bölgələrində 30-90% arasında dəyişir. Bu isə antibiotiklərə rezistent H.pylori ştamlarının yaranması ilə bağlıdır. Referans Klinik Laboratoriya Mərkəzində H.pylori-nin antibakterial terapiya sxemlərində istifadə olunan antibiotik (klaritromisin, amoksisilin, metranidazol, rifampisin, tetrasiklin, levofloksasin) qruplarına qarşı həssaslıq və onların MİK (minimal inhibasiya konsentrasiyası) təyin edilir.

1 Tədqiqatın məqsədi

H.pylori infeksiyası olan xəstələrdən təcrid olunmuş Helicobacter pylori (H.pylori) ştammlarının antimikrobial dərmanlara həssaslığın müəyyənəşdirilməsi.

2 Material və metodlar

Tədqiqata dispepsiya şikayətləri səbəbi ilə özofagogastroduodenoskopiya zamanı pozitiv sürətli ureaz testi olan xəstələr daxil edilmişdir.

Material:

Endoskopik üsulla götürülmüş mədə və onikibarmaq bağırsağ biopsiya nümunəsi.

Qeyd:

Antibiotik terapiyadan öncə götürülməsi məsləhət görülür.

3 Ureaza kart test

İlkin olaraq biopstatda H.pylori-nin olmasını təyin edir, lakin digər bakteriyalarda da pozitiv ola bilər.

- **Referans Klinik Laboratoriya Mərkəzi:** Nərimanov ray., M. Məmmədzadə küç. 8A
- **Referans Poliklinik Nəsimi filialı:** Nəsimi ray., M. Mirqasimov küç. 25A
- **Referans VIP filialı:** Səbail ray., Z. Əliyeva küç. 107A
- **Referans Poliklinik Əhmədli filialı:** Xətai ray., M. Hadi küç. 229D
- **Referans Poliklinik Mərdəkan filialı:** Xəzər ray., Mərdəkan qəs., Yesenin küç. 58
- **Referans Binəqədi filialı (8-ci Stomatoloji Poliklinika):** Binəqədi ray., Azadlıq pr. 167
- **Referans Poliklinik Bayıl filialı:** Səbail ray., Ak. Ə. Yaqubov küç. 19
- **Referans Sumqayıt Tibb Mərkəzi:** Sumqayıt şəh., S. Vurğun küç. 119
- **Referans Səyyar Ağstafa filialı:** Ağstafa şəh., Demiryolu vağzal dax.
- **Referans Qəbələ Tibb Mərkəzi:** Qəbələ şəh., A. Səhəhət küç. 25A
- **Referans İsmayilli Səyyar Qanalma Məntəqəsi:** İsmayilli şəh., M. F. Axundov küç. 65
- **Referans Quba Tibb Mərkəzi:** Quba şəh., M. Qorki küç.
- **Referans Səyyar Tibb Qafarı:** Xaçmaz şəh., Demiryolu vağzal dax.
- **Referans Lənkəran filialı (Avicenna Medical Center dax.):** Lənkəran şəh., S.Bayramov küç. 19

HELICOBACTER PYLORI

diaqnostikası və antibiotiklərə həssaslığın təyini

H.pylori, mədə və 12-barmaq bağırsağın selikli aqışasını zədələyə bilən qram-mənfi, mikroaerofil mikroorqanizmdir. Əksər hallarda H.pylori-nin törətdiyi xəstəliklər xroniki olur və dünya əhalisinin 50%-də rast gəlinməsi haqda informasiya verir.

H.pylori – mədə xərçənginin (kanserojen №1) törədicisidir. Çox zaman simptomuz olduğu üçün diaqnostika və müalicəsinə ehtiyac olmur, lakin problem törətdikdə nəticələri çox ağır olur.

H.pylori müxtəlif invaziv və qeyri-invaziv üsullarla təyin edilə bilər. Hər bir üsulun öz aspektləri var ki, bu da testlərin gedişatından asılı olaraq vaxtında istifadə edilməsilə bağlıdır.

Referans Klinik Laboratoriya Mərkəzində H.pylori-nin diaqnostikası məqsədi ilə: bioplatin əkilməsi (kultivasiyası) və antibiotiklərə həssaslığı, nəcis, qan eyni zamanda MİK (minimal inhibisiya konsentrasiyası) təyin edilir.

ANTİBİOTİKLƏRİN DÜZGÜN SEÇİMİ VƏ MIC TƏYİNİ MÜALİCƏNİN EFFEKTİVLİYİ DEMƏKDİR.

	µg/mL	strips per pack	ref.	EUCAST MIC breakpoint (mg/L)	
				S	R>
MIC Test Strip AMOXICILLIN	0.016 - 256	10	920211	0.125	0.125
		30	92021		
		100	920210		
MIC Test Strip LEVOFLOXACIN	0.002 - 32	10	920811	1	1
		30	92081		
		100	920810		
MIC Test Strip CLARITHROMYCIN	0.016 - 256	10	920481	0.25	0.5
		30	92048		
		100	920480		
MIC Test Strip TETRACYCLINE	0.016 - 256	10	921141	1	1
		30	92114		
		100	921140		
MIC Test Strip METRONIDAZOLE	0.016 - 256	10	920871	8	8
		30	92087		
		100	920870		
MIC Test Strip RIFAMPICIN	0.016 - 256	10	920251	1	1
		30	92025		
		100	920250		

MİK (minimal inhibisiya konsentrasiyası) təyini müalicənin effektivliyi deməkdir. Xüsusilə, ilkin olaraq bu test, müalicədən əvvəl aparılmalıdır.

Bioplatin əkilməsi və antibiotiklərə (klaritromisin, amoksisillin, metronidazol, levofloksasin, rifampisin və tetrasiklinə) həssaslığı E-test ilə müəyyən edilir.

- ✓ **Zərədbada IgM təyini:** kəskin proses zamanı təyin edilir (H.pylori ilə daha çox kiçik yaşlarda yoluxma ehtimalı yüksək olduğundan uşaqlar üçün istifadə edilir).
- ✓ **Zərədbada IgG, IgA təyini:** Daha öncəki yoluxma prosesini göstərir.
- ✓ **Nəcisdə Antigen testi**

HELICOBACTER PYLORI-nin TƏYİNİNDƏ UREAZA TƏNƏFFÜS TESTİ

UREAZA TƏNƏFFÜS TESTİ XÜSUSİLƏ ANTİBİOTİKOTERAPİYADAN SONRA ERADİKASIYANIN NƏTİCƏSİNİ ÖYRƏNMƏK ÜÇÜN DAHA RAHAT İSTİFADƏ EDİLƏN ÜSULDUR

TESTİN ÜSTÜNLÜKLƏRİ:

20 dəqiqə ərzində nəticənin əldə olunması

Həm uşaqlar, həm də böyüklər üçün ağrısız, qeyri-invaziv bir müayinə üsulu

Yüksək həssaslığa və spesifikliyə malik test üsulu

Eradikasiya terapiyasının izlənməsi məqsədilə aparılan etibarlı metod

RAHAT

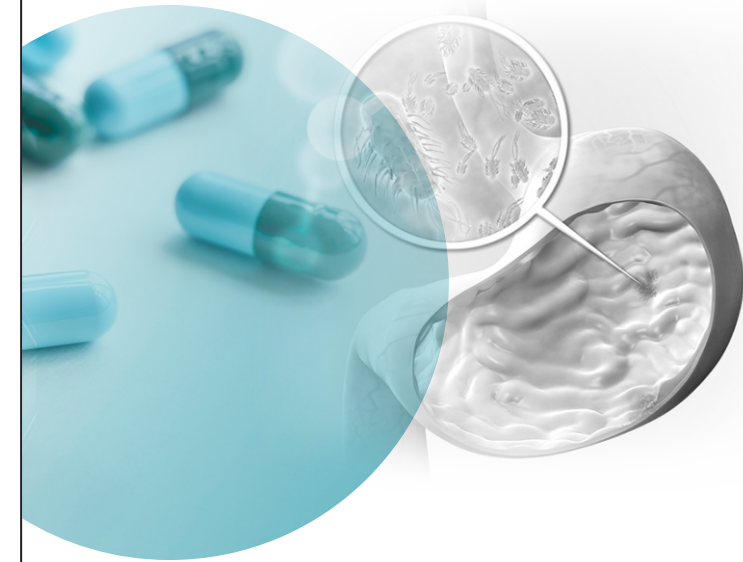
DƏQİQ

HƏSSAS

✓ CYP2C19- GENETİK MÜAYİNƏ

Cytochrome P450 2C19 bir ferment olub, Sitoxrom P450 zülalı qarışıq funksiyalı oksidaz sisteminin üzvi olub, ksenobiotların, o cümlədən, proton pomb inhibitorları və aqılma (epilepsiyaya) qarşı dərman preparatlarının maddələr mübadiləsində iştirak edir. İnsan orqanizmində CYP2C19 proteinləri CYP2C19 geni ilə kodlanır. CYP2C19 qaraciyər fermenti olub, klinik tətbiqi zamanı isə xüsusilə də antitrombotik təsire malik olan klopidogrel (Plavix), xoralar zamanı istifadə edilən omeprazol, narkotik təsire malik mefenitoin, malariyada istifadə edilən proquanil və ağrıqəsicilərdən olan diazepam kimi preparatların istifadəsinə təsir edir.

Qastrit, mədə və 12 barmaq bağırsağ xorası kimi xəstəliklər zamanı testin nəticəsindən aslı olaraq

- ✓ lansoprazol
- ✓ omeprazol
- ✓ pantoprazol
- ✓ rabeprazol
- ✓ ezomeprazol

kimi proton pombası inhibitorlarının təsiri və hüceyrələrimizin bu preparatlara rezistentliyi (davamlılığı) və həssaslığı təyin edilir.

